

“हरित महाराष्ट्र” “समृद्ध महाराष्ट्र” या अभियानांतर्गत तुती लागवड करण्याकरिता रेशीम उद्योग प्रचार व प्रसिध्दी कार्यक्रमांतर्गत निधी वितरीत व खर्च करण्यास मान्यता देणेबाबत...

**महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक: सपववि ४००१३/६/२०२५ DESK SERICULTURE-CMTD

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक: ०९ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्र.प्रावियो-१०१८/प्र.क्र.१९/रेशीम कक्ष, दि.१८ एप्रिल, २०१८.
- २) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, क्र.प्रावियो-१०१८/प्र.क्र.१९/टेक्स-५, दि.०२ जून, २०२३.
- ३) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२५/ प्र.क्र.४४/अर्थबळ-३, दि.०७ एप्रिल, २०२५.
- ४) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र.साववि-२०२५/प्र.क्र.२८/फ-११, दि.११ जून, २०२५.
- ५) संचालक (रेशीम) यांचे पत्र क्र.रेशीम/कार्या-१०/१० कोटी वृक्ष लागवड/२०२५-२६/६११, दि.२३ जून, २०२५

प्रस्तावना :-

मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी राज्यात वृक्षाच्छादन वाढविण्यासाठी “हरित महाराष्ट्र” “समृद्ध महाराष्ट्र” या अभियानांतर्गत सन २०२५ च्या पावसाळी हंगामात राज्यात किमान १० कोटी वृक्ष लागवड करण्याचे निर्देश दिले आहेत. त्यानुसार सन २०२५-२६ मध्ये १० कोटी वृक्ष लागवड कार्यक्रमांमध्ये शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, दि.११ जून २०२५ अन्वये रेशीम लागवड (वस्त्रोद्योग) विभागास ४ कोटी वृक्ष लागवडीचा लक्षांक निर्धारित करण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने “महारेशीम अभियान २०२५-२६” करिता तुती लागवडीकरिता नोंदणी केलेल्या ७३५८ एकर क्षेत्रावर १०० टक्के साध्यता होणेकरिता तसेच, तुती लागवड नोंदणीत वाढ होणे व झालेल्या नोंदणीचे तुती लागवडीत रुपांतरीत होणे आवश्यक असल्यामुळे रेशीम उद्योगाचा प्रचार व प्रसार करून शेतकऱ्यांना प्रोत्साहित करण्याकरिता वाहन भाड्याने घेऊन तुती लागवड करण्यासाठी संचालक (रेशीम) यांनी संदर्भाधीन क्र.५ येथील दि.२३ जून, २०२५ रोजीच्या पत्रान्वये अंदाजे ₹१.०० लक्ष प्रति जिल्हा इतका खर्च अपेक्षित असल्यामुळे सध्या कार्यरत २७ जिल्हा कार्यालयांना ₹१.०० लक्ष प्रति जिल्हाप्रमाणे ₹२७.०० लक्ष इतका निधी बीम्स प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्याची विनंती केली आहे. त्यानुसार सदर योजनेंतर्गत निधी उपलब्ध करून देण्याची विनंती वित्त विभागास करण्यात आली आहे. वित्त विभागाने संदर्भाधीन क्र.३ येथील दि.७ एप्रिल २०२५ मधील तरतूदीनुसार सदर योजनेंतर्गत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षामध्ये प्रथम नऊमाही (डिसेंबर, २०२५ पर्यंत) मूळ तरतूदीच्या ६० टक्के इतक्या रकमेच्या मर्यादेत उपलब्ध तरतूदीतून निधी वितरीत करण्यास मान्यता दिली आहे. सबब, रेशीम उद्योगाच्या प्रचार व प्रसिध्दी कार्यक्रमांतर्गत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात वाहन भाड्याने घेऊन तुती लागवड करण्यासाठी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यात “हरित महाराष्ट्र” “समृद्ध महाराष्ट्र” या अभियानांतर्गत सन २०२५ च्या पावसाळी हंगामात रेशीम संचालनालयाला देण्यात आलेले ४ कोटी तुती लागवडीचे उद्दिष्ट पूर्तता करण्यासाठी रेशीम उद्योगाचा प्रचार व प्रसार करून शेतकऱ्यांना प्रोत्साहित करण्याकरिता वाहन भाड्याने घेऊन तुती लागवड करण्यासाठी रेशीम उद्योगाच्या प्रचार व प्रसिद्धी कार्यक्रमांतर्गत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात ₹२७.०० लक्ष /- (अक्षरी रुपये सत्तावीस लक्ष फक्त) इतका निधी वितरीत व खर्च करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर निधी खर्च करताना, वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका यामधील वित्तीय नियम, प्रचलीत अटी व शर्ती तसेच, नियोजन व वित्त विभागाने वेळोवेळी घालून दिलेल्या सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याच्या अटीच्या अधीन राहून मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. निधीचे विनियोग प्रमाणपत्र महालेखापाल व शासनास विहित मुदतीत सादर करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

३. सदर निधी ज्या बाबीसाठी मंजूर करण्यात आला आहे त्याच प्रयोजनासाठी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

४. उक्त निधी कोषागारातून आहरण व संवितरण करण्यासाठी लेखाधिकारी, रेशीम संचालनालय, नागपूर यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तसेच, संचालक, रेशीम संचालनालय, नागपूर यांना नियंत्रण अधिकारी (१०००३) म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे. उक्त निधी अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीवर संचालक (रेशीम) यांच्या अधिनस्त सुपूर्द करण्यात येत आहे.

५. उक्त खर्च हा “मागणी क्र.व्ही-२, २८५१, ग्रामोद्योग व लघुउद्योग, ००, १०७, रेशीम उद्योग, (०१) विविध सहकारी संस्थांना सहाय्य, (०१)(०१) राज्याचे वस्त्रोद्योग धोरण २०१८-२३ अंतर्गत रेशीम उद्योगाचा प्रचार व प्रसिद्धी (कार्यक्रम) (२८५१६५७४), २६, जाहिरात व प्रसिद्धी” अंतर्गत सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी उपलब्ध असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाने अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४४६/२०२५/व्यय-२, दि.२२.०८.२०२५ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९०९१४४०५०३८०२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(किशोर पाटील)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१) मा.मंत्री (वस्त्रोद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- २) प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- ३) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- ४) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ५) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) संचालक (रेशीम), रेशीम संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ७) प्रधान सचिव (वस्त्रोद्योग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
- ८) उपसचिव (अर्थसंकल्प), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १०) नियोजन विभाग (का-१४३१), मंत्रालय, मुंबई.
- ११) वित्त विभाग (व्यय-२/अर्थसंकल्प-१३/अर्थोपाय), मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सर्व प्रादेशिक रेशीम कार्यालये.
- १३) सर्व जिल्हा रेशीम कार्यालये.
- १४) अवर सचिव (का-१७ स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) निवड नस्ती (रेशीम कक्ष).